

Aleg. 1a

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie zakładania powiatowych i gminnych kas oszczędności na podstawie nowego wzorowego statutu wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja 1892 l. 1.139.

Wysoki Sejmie!

Sprawozdaniem z 5. stycznia 1894. L. 65.488/93. Wydział krajowy przedstawił Wys. Sejmowi sprawę zakładania powiatowych i gminnych kas oszczędności na podstawie nowego wzorowego statutu wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja 1892. L. 1.139. W tej samej sprawie pojawił się w Wys. Sejmie wniosek p. Krzysztofowicza i tow. a nadto weszły petycje Reprezentacji powiatowych w Śniatynie, Brzeżanach, Nowym Targu, zaś na ręce Wydziału krajowego weszły także petycje Wydziału powiat w Dąbrowie i Przemyślu.

Sprawa ta nie została jednak na ubiegłej sesji załatwioną. Gdy stan rzeczy wytworzony wprowadzeniem w życie powyższego statutu wzorowego dotąd się nie zmienił i z tego powodu żadna nowa kasa oszczędności, a mianowicie powiatowa na podstawie tego statutu dotąd w kraju nie powstała mimo, iż założenie ich w kilku powiatach, jak Nowym Targu, Krośnie, Lisku, Horodence, Śniatynie i t. d. zamierzonym było, Wydział krajowy uznając zastój ten w rozbudzonej już przedtem akcji ku stwarzaniu takich instytucyj kredytowych za szkodliwy dla stosunków ekonomicznych kraju, przedstawia Wys. Sejmowi sprawę ponownie, jak następuje:

Wysoki Sejmie!

W sprawozdaniu z czynności departamentu I. Wydziału krajowego za rok 1892. (stron. 26. 27. i 28) zawiadomiliśmy Wys. Sejm, iż c. k. Rząd reskr. z 19. maja 1892. L. 1.139. wydał nowy wzorowy Statut, dla powiatowych i gminnych kas oszczędności, w zasadniczych postanowieniach niezgodny z przepisami ustawy gmiunej i ustawy o Reprezentacji powiatowej i że z tego powodu wnieśliśmy do c. k. Rządu dołączone tu w odpisie przedstawienie z 2. listopada 1892. L. 46 580, żądając uchylenia ze statutu tych postanowień.

Aleg. 2.

Na przedstawienie rzezone otrzymał Wydział krajowy załączoną pod /. odpowiedź c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 24. maja 1893. L. 9.538. intymowaną nam odezwą c. k. Namiestnictwa z dnia 4 czerwca 1893. L. 44.690. Podług tej odpowiedzi, nie uwzględnił c. k. Rząd ani jednego z postulatów Wydziału krajowego.

Najważniejszym z postanowień nowego wzorowego statutu jest to, które założyć się mającym kasom oszczędności na podstawie gwarancji gminy lub powiatu, odbiera cechę autonomicznych instytucji kredytowych, a stwarza z nich instytucje samodzielnie urządzone, tylko pod nadzorem państwa zostające.

Wobec takiego postanowienia statutu nie mogłaby być wykonywaną żadna kontrola ze strony Rady miejskiej, Reprezentacji powiatowej, Wydziału krajowego nad majątkiem gminnych kas oszczędności a ze strony Rady powiatowej i z Wydziału krajowego nad majątkiem powiatowych kas oszczędności.

Wydział krajowy mając z mocy ustawy nałożony na siebie obowiązek naczelnego nadzoru nad zakładowym majątkiem powiatów i gmin uważał przeto powyższe postanowienie statutu w drodze zwykłego rozporządzenia ministeryalnego zaprowadzone — jako ograniczenie zakresu działania dotyczących władz autonomicznych, sprzeczne z przepisami ustawy gminnej i ustawy o Reprezentacji powiatowej.

Wydział krajowy bowiem jest zdania, iż udzielając ze swej strony zezwolenia na porękę powiatu za instytucję powiatowej kasy oszczędności a względnie Rada powiat. za gminną kasę oszczędności może zezwolenie takie tylko w takim razie udzielić, jeżeli każdego czasu będzie możliwe wglądnięcie w agendy kasy a względnie możliwe będzie wykonywanie kontroli nad jej interesami.

Inaczej ani Wydział krajowy ani Reprezentacje powiatowe i gminne nie mogłyby się wywiązać z obowiązku i odpowiedzialności za całość zakładowego majątku gmin i powiatów na nich nałożonej.

C. k. Rząd wychodzi w powyższej odpowiedzi z zapatrywania, iż uchylene ze statutu w mowie będącego postanowienia sprzeciwiałoby się normom regulatywu dla kas oszczędności z 2. września 1844. Wydział krajowy jednak na to zauważyć musi, iż właśnie na podstawie tego regulatywu wydało c. k. Ministerstwo spraw wewnętrznych reskryptem z 17. czerwca 1872. L. 1.081. wzorowy statut, podług którego powstały już w kraju liczne powiatowe i gminne kasy oszczędności o charakterze zakładów gminnych i powiatowych, że zatem aż do wydania powołanym na wstępie reskryptem ministeryalnym nowego wzorowego statutu c. k. Rząd nie upatrywał w swoim pierwotnym wzorze statutu żadnej sprzeczności z regulatywem z r. 1844. Nadto już w przedstawieniu naszym wyżej powołanem i dołączonem zaznaczyliśmy, że kontrola władz autonomicznych obok władz rządowych może leżeć tylko w interesie samych instytucji kas oszczędności.

W takim składzie rzeczy czuł się Wydział krajowy zniewolonym mimo, iż nowy statut zawiera wiele bardzo doniosłych szczególnie dla rozwoju przemysłu i rękodzielnictwa nowych postanowień, zawiadomić Wydziały powiatowe załączonym pod 3) okólnikiem, iż będzie odmawiał przyzwolenia swego na udzielenie ze strony powiatów gwarancji za powiatowe kasy oszczędności i zarazem wezwał Wydziały powiatowe, iżby tej samej zasady przestrzegały odnośnie do powstać mających gminnych kas oszczędności

Gdy wszakże Wysoki Sejm licznymi uchwałami a ostatnią z dnia 28. listopada 1890. polecił Wydziałowi krajowemu popieranie i zachęcanie Reprezentacji powiatowych i gminnych do zakładania instytucji kredytowych, a powyższy nowy wzorowy statut kas oszczędności zakładanie miejskich kas oszczędności w wysokim stopniu utrudnia, a zakładanie powiatowych kas oszczędności nawet uniemożliwia, gdy z tego powodu zastój nastąpić musi w rozbudzonej już akcji ku stwarzaniu podobnych kredytowych instytucji lokalnych, co oddziaływać musi

Aleg. 3.

niekorzystnie na stosunki ekonomiczne kraju, przeto Wydział krajowy powołując się na motywa przytoczone w powołanem na wstępie i tam dołączonem przedstawieniu LW. 46.580/92. przedstawia Wysokiemu Sejmowi następujący wniosek:

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

Wzywa się c. k. Rząd, ażeby 1. z nowego wzorowego statutu dla gminnych i powiatowych kas oszczędności wydanego reskryptem c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 19. maja 1892. L. 1.139. uchylił dodatkowe postanowienie zamieszczone w drugim ustępie §. 2. podług którego kasy oszczędności nie mają być zakładami gminnymi względnie powiatowymi lecz instytucjami samodzielnymi, jedynie tylko pod kontrolą państwową zostającymi.

2. Wstawił napowrót do §. 43. postanowienie, że co do ważności i zapadania uchwał Wydziału obowiązują odnośne postanowienia ustawy gminnej względnie ustawy o Reprezentacji powiatowej.

3. Uchylił z §. 25. dodatkowe postanowienie, iż pożyczki z takich kas udzielane być mogą krajom, powiatom i gminom tylko za uzyskanem poprzednio zezwoleniem władzy politycznej.

Wreszcie 4. Uchylił z §. 10. ograniczenie wkładek do 1 zł. zamiast do 25 ct. w. a z §. 11. zaś postanowienie, że stopa procentowa od wkładek ma być tem niższą, im wyższy kapitał został złożony.

Alegat 1. do sprawozdania L. W. 62.190/94.

ODPIS

odezwy Wydziału krajowego z dnia 2. listopada 1892. L. 46.580
do c. k. Namiestnictwa we Lwowie.

Udzielony nam przy szacownej odezwie z 16. września b. r. L. 71.385. nowy wzorowy statut dla kas oszczędności gminnych i powiatowych ustanowiony reskryptem Wysokiego c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z 19. maja r. b. L. 1.139, zawiera wiele nowych postanowień, które zdaniem naszym nie mogą się przyczynić do rozbudzenia u Reprezentacji gmin i powiatów intencji zakładania kas oszczędności. Owszem żywimy wielką obawę, iż owe wprowadzone zmiany mogą dotychczasowe nasze usiłowania, zmierzające ku powiększeniu liczby kas oszczędności w kraju udaremnić.

1) Mamy tu przedewszystkiem na myśli jasno i kategorycznie wyrzeczone postanowienie w §. 2., iż kasa oszczędności nie ma być zakładem gminnym a względnie powiatowym, lecz instytucją samodzielną założoną i urządzoną a stojącą pod nadzorem państwa. Nie wchodząc w motywę, jakie Wys. c. k. Rząd skłonić mogły do zamieszczenia takiego postanowienia, Wydział krajowy mając obowiązek stać na straży praw samo-

rzędu i całości zakładowego majątku gmin i powiatów, widzi się zniewolonym wypowiedzieć zdanie iż przyjęcie powyższego postanowienia do statutu narusza przepisy ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej a nadto uniemożliwia zabezpieczenie gmin a względnie powiatów od szkody z poręki wyniknąć mogącej. Wydział krajowy nie może podzielać zapatrywania, jakoby założona przez gminę lub powiat kasa oszczędności uważaną być miała za instytucję samodzielną Instytucya ta bowiem nie mogłaby sama powstać, gdyby jej nie zasilił fundusz gminy względnie powiatu i nie mogłaby się rozwijać, gdyby się nie opierała na gwarancji gminy lub powiatu. I mimo ustanowienia tego kapitału zarodowego, który przez gminy bardzo często a przez powiaty zwykle i wyłącznie z pożyczki uzyskany zostaje, oraz mimo poręki swojej, mają być obecnie Rady gminne względnie Rady powiatowe pozbawione prawa dyspozycji. Co najważniejsze zaś, – projektowane postanowienie wyklucza już z góry możliwość wykonywania kontroli i nadzoru nad stanem majątkowym kasy ze strony poręczającej Rady gminnej lub poręczającej Rady powiatowej. Nadto uszczuplonym zostaje zakres i atrybucya władz nadzorczych. Reprezentacya powiatowa bowiem, która zatwierdzać ma uchwałę Rady gminnej, poręczającej za kasę gminną, pozbawioną zostaje wszelkiej ingerencji i wszelkiego wpływu na sprawy majątkowe kasy. Na takie same stanowisko bierne skazuje powzięte w zwykłej drodze postanowienie ministeryalne także Wydział krajowy w obec kas zakładanych zarówno przez gminę jak i powiat, co wszystko jednak z przepisami §§ 98. i 99. ustawy gminnej z r. 1866. §§. 101. i 102. ustawy z 13. marca 1889. Nr. 24 Dz. ust. kr. oraz §§. 25. i 48. ust. o repr. pow. pogodzić się nie da. Rada powiatowa a względnie Wydział krajowy miałyby zatem udzielać przyzwolenia na zakładanie kas już z tem przeświadczeniem z góry, że na te instytucje żadnego wpływu ani żadnej nad nimi kontroli mieć nie będą. Przeciwno kontroli ze strony c. k. Rządu Wydział krajowy nie może mieć nic do zarzucenia; owszem jest zdania, że i najdalej idąca kontrola może tylko korzystnie oddziaływać na interesa kasy, bo taka wzmocnić tylko może zaufanie do instytucji i tem samem znakomicie się przyczynić do jej rozkwitu. Dla tego też Wydział krajowy opierając się na powołanych wyżej postanowieniach ustawowych, w interesie majątku gmin i powiatów i w interesie powodzenia samejże przyszłej instytucji przemawiać musi za utrzymaniem jak najobszerniejszej kontroli wszakże nietylko ze strony c. k. Rządu ale także i władz autonomicznych. Odmówienie zaś tej kontroli władzom autonomicznym, Wydział krajowy uważać musi, jako sprzeczne z powyższymi postanowieniami ustaw – mogące nadto zwichnąć intencje c. k. Rządu zarówno jak i kraju. Zachodzi bowiem całkiem uzasadniona obawa, iż w podobnych warunkach gminy i powiaty nie będą skłonne do zakładania u siebie kas oszczędności a i Wydział krajowy wahać się będzie musiał z udzielaniem swojego przyzwolenia przynajmniej powiatom na zakładanie podobnych kas. Konsekwencją zaś tego może być, iż zamiast tak pożądaných kas oszczędności powstawać będą w kraju tylko zwykłe kasy pożyczkowe.

2) Dalszą zmianą, której z naszego stanowiska milczeniem pominąć nie możemy, jest iż w §. 43. wyeliminowano z dawnego statutu możliwy do umieszczenia ustęp, według którego ważność uchwał, zapadłych na posiedzeniach Wydziału kasy oszczędności; ocenianą być miała według przepisów ustawy gminnej a względnie ustawy o reprezentacji pow. Wypuszczenie tego ustępu z nowego statutu zdaje się być następstwem, wprowadzenia do §. 2. wyżej omówionego postanowienia zasadniczego. Brak takiego postanowienia jednak, szczególnie co do postępowania członków Dyrekcji w sprawach w §. 44. ust. gm. z r. 1866. względnie §. 40. ust. miejskiej z r. 1889. przewidzianych, Wydział krajowy nie może uważać ze względu na interesa zakładu, za wskazane. Wprawdzie zachowanie się członków Dyrekcji w podobnych zdarzyć się mogących wypadkach, może być w regulaminie unormowane, Wydział krajowy jednak pragnąc, ażeby instytucjom kas oszczędności przywrócony został właściwy im charakter zakładów gminnych a względnie powiatowych, wyrazić również musi życzenie, ażeby we wszelkich kwestiach

kasy, gdzie to jest możliwem, miały zastosowanie przepisy ustawy gminnej lub ustawy o reprezentacyi powiatowej.

3) Dalsze nowo wprowadzone postanowienie, na które Wydział krajowy pozwala sobie zwrócić uwagę Świetnego c. k. Namiestnictwa jest to dodane do §. 25. statutu zastrzeżenie, iż pożyczki krajom, powiatom i gminom udzielane być mogą tylko za uzyskanem od wypadku do wypadku zezwoleniem władzy politycznej.

Wydział krajowy jest zdania, iż skoro gminy lub powiaty ręczą całym majątkiem swoim za zakład, nie może zachodzić najmniejsza obawa, ażeby one, a względnie kraj nadużyły kredytu w swoich własnych instytucjach. Nadużycie bowiem takie, odbić by się musiało na ich własnym majątku. Dostateczną gwarancją nato, że kredyt tylko na właściwe cele i tylko do granic możliwości czerpanym będzie, powinien być ten ustawowy przepis, na mocy którego do zaciągnięcia większych pożyczek potrzebnem jest przyzwolenie autonomicznej władzy nadzorczej. Zresztą obecność komisarza rządowego przy powzięciu takich uchwał przez Dyrekcyę kasy powinna być dostateczną rękojmią dla ochrony interesów zakładu, jak jest nią wówczas, kiedy dyrekcyja zezwala na większe pożyczki dla stron prywatnych. Wydział krajowy nie widzi tedy żadnego uzasadnionego powodu, dlaczegoby tego rodzaju pożyczki wymagać miały wyjątkowego traktowania, a natomiast upatruje w tem wielkie utrudnienie dla gmin i powiatów w szybkim uzyskaniu potrzebnego im kredytu w ich własnej instytucyi, co również przyczynić się nie może do chętnego zakładania kas oszczędności. 4) W końcu Wydział krajowy nie może pominąć i tych nowych postanowień statutu, na mocy których minimum wkładek oznaczono na 1 zł. zamiast 25 ct. i ustanowiono stopę procentową dla wkładek w ten sposób, iż takowa tem niższą być powinna, im większy kapitał złożony został. Postanowienia rzeczzone, zdaniem Wydziału krajowego, nie mogą leżeć w interesie instytucyi kas oszczędności, zamykają bowiem przystęp oszczędnościom drobnym a zmuszają do wycofania oszczędności znaczniejszych, w ogóle więc przyczynią się do znacznego umniejszenia kapitału obrotowego. To są uwagi, które Wydział krajowy uważał za swój obowiązek przedstawić Świetnemu c. k. Namiestnictwu w interesie rozwoju i powiększenia w miastach i powiatach liczby kas oszczędności z prośbą uprzejmą, iżby Świetne c. k. Namiestnictwo zechciało je wziąć pod swoją światłą rozwagę, i jeżeli we własnym zakresie uchylenia ze statutu lub odpowiedniej modyfikacyi powyżej powołanych postanowień zarządzić nie może, raczyło nasze zdanie zakomunikować Wys. c. k. Ministerstwu spraw wewnętrznych z wnioskiem przychylnym. Jeżeliby bowiem postanowienia powyższe w statucie zatrzymane być miały, Wydział krajowy znalazłby się w bardzo trudnem położeniu względem popierania zamiarów zakładania takich kas w kraju a to pomimo iż nowy wzorowy statut zawiera wiele innych bardzo doniosłych zmian w urządzaniu kas mogących znakomicie wpłynąć na podźwignięcie rolnictwa i drobnego przemysłu. O skutku niniejszego naszego przedstawienia zechce nas Świetne c. k. Namiestnictwo w swoim czasie zawiadomić.

Alegat 2. do sprawozdania Wydziału krajowego LW. 6.290/94.

L. 9537.

O D P I S.

Unter Bezugnahme auf die Berichte vom 2. Dezember 1892. Z. 92.264. und vom 13. April 1893. Z. 30.189. betreffend die Zuschrift des galizischen Landesausschusses vom 2. November 1892. Z. 46,580. mit welcher die Änderung mehrer Bestimmungen des mit dem h. o. Erlasse vom 19. Mai 1892. Z. 1.139 hinausgegebenen neu redigirten Musterstatutes für Gemeinde und Bezirkssparkassen angeregt wurde,, wird der kk. Statthalterei Nachstehendes eröffnet;

Die in dem neuen Musterstatute für Sparkassen niedergelegten Grundsätze involvieren keineswegs ein Abgehen von der bisher in Sparkassenangelegenheiten beobachteten Praxis vielmehr wurde bei der Ausarbeitung des neuen Musterstatutes die Absicht verfolgt, einerseits die in der Praxis bei der Errichtung von Sparkassen beobachteten Grundsätze präzieser zum Ausdrucke zu bringen als dies in dem früherem Musterstatute der Fall war, anderseits aber die im Laufe der Jahre im Hinblicke auf die geänderten Credit- und Geldverhältnisse vielen Sparkassen zugestanden Abweichungen von den Bestimmungen des früheren Musterstatutes, sowie die durch einige neue Gesetze bedingten Änderungen des Letzteren zu berücksichtigen.

Was insbesondere die in der vorangeführten Note des galizischen Landesausschusses hervorgehobenen Bestimmungen des §. 2. des neuen Musterstatutes angeht, dass die von Gemeinden oder Bezirken errichteten Sparkassen keine Gemeinde beziehungsweise Bezirksanstalten, sondern selbständig errichtete und organisirte unter Staatsaufsicht stehende Institute sind, so wurde mit diesen Bestimmungen lediglich ein Prinzip zum Ausdrucke gebracht, welches durch die gesetzlichen Normen des Regulatives über die Bildung, Einrichtung und Überwachung der Sparkassen vom 2. September 1844. bedingt ist von der Staatsverwaltung in der Praxis auch immer ausnahmslos aufrecht erhalten wurde.

Die den Sparkassen im Sinne dieses Regulatives gestellten Aufgaben reichen über den Kreis eines bestimmten Territoriums, beziehungsweise einer einzelnen Gemeinde oder eines einzelnen Bezirkes hinaus.

Der universall. gemeinnützige Zweck dieser Institution berührt vielmehr unmittelbar das Staatsinteresse und macht eine einheitliche Behandlung der sämtlichen Sparkassen seitens der Staatsverwaltung nothwendig ohne Unterschied ob dieselbe von Gemeinden oder Bezirken oder von Vereinen in's Leben gerufen wurden.

Demgemäss wurde auch bisher in Übereinstimmung mit den im Sparkassenregulative niedergelegten Grundsätzen bei der Errichtung von Sparkassen daran festgehalten, dass dieselben als selbständig organisirte unter Staatsaufsicht stehende Institute mit eigener vermögensrechtlicher Existenz zu behandeln sein.

Die Gemeinde und Bezirkssparkassen unterscheiden sich somit sowohl rücksichtlich ihrer Zwecke als auch hinsichtlich ihrer innern Organisation wesentlich von Gemeinde oder Bezirksanstalten im Sinne der Gemeindeordnung und des Gesetzes über die Bezirksvertretungen und können daher auch die Bestimmungen der letztangeführten Gesetze auf dieselben nicht angewendet werden.

Allerdings kann nicht verkannt werden, dass die Gemeinden und Bezirke ein berechtigtes Interesse an den Gedeihen der unter ihrer Haftung errichteten Sparkassen haben.

Diesem Standpunkte ist jedoch in den Bestimmungen der verschiedenen Sparkassenstatuten und insbesondere auch in den §§ 32—34. des neuen Musterstatutes genügend Rechnung getragen, indem in diesen letzteren Bestimmungen ausdrücklich vorgesehen ist, dass der Sparkassaausschuss von der Gemeinde beziehungsweise von der Bezirksvertretung gewählt wird oder dass der jeweilige Gemeinde beziehungsweise Bezirksausschuss zugleich die Geschäfte des Sparkassaausschusses besorgt ferner dass der jeweilige Bürgermeister beziehungsweise der Obmann der Bezirksvertretung ohne Wahl Mitglied des Sparkassenausschusses und der Sparkassa-Direktion sowie Vorsitzender des Sparkassaausschusses sein kann.

Hingegen wäre eine Überwachung und Controlle der Gemeinde und Bezirkssparkassen durch die autonomen Behörden; wie eine solche bei den Gemeinde und Bezirksanstalten Platz zu greifen hat, mit dem Charakter der Sparkassen als selbständiger Institute, sowie mit den positiven Bestimmungen des §. 27. des Sparkassaregulatives nicht vereinbar, wonach alle Sparkassen der Aufsicht der Staatsverwaltung unterliegen, und ist das k. k. Ministerium des Innern daher zu seinem lebhaften Bedauern nicht in der Lage den diesbezüglichen Anregungen des Galizischen Landesausschusses auf Abänderung des §. 2. des Musterstatutes zu entsprechen.

Selbstverständlich wird es aber für die Staatsverwaltung keinem Anstande unterliegen, einzelnen Falles in Angelegenheit der Vermögens-Gebahrung einer Gemeinde oder Bezirkssparkassa dem Landesausschusse etwa gewünschte Auskünfte zu geben.

Was weiters die im §. 43. des früheren Musterstatutes für Sparkassen enthaltene Eventual-Bestimmung betrifft, wonach rücksichtlich der Beschlussfähigkeit und Abstimmung im Ausschusse der Sparkassa die betreffenden Bestimmungen der Gemeindeordnung beziehungsweise des Gesetzes über die Bezirksvertretung massgebend sein können, so wurde diese Bestimmung in das neu redigirte Musterstatut nichtmehr herübergenommen, nach dem dieselbe die irrthümliche Auslegung ermöglicht, als ob die Sparkassen lediglich als Gemeinde oder Bezirksanstalten von den betreffenden autonomen Körperschaften verwaltet würden.

Mit Rücksicht auf die vorstehenden Ausführungen erachtet das k. k. Ministerium des Innern daher auch die Wiederaufnahme der in Rede stehenden Bestimmung in das Musterstatut nicht für oportim und muss sich die Prüfung über die Zulässigkeit von neuen den Verwaltungsorganismus einer Gemeinde, oder Bezirkssparkassa betreffenden Statutenbestimmungen welche sich nicht innerhalb des Rahmes des mehrerwähnten mit dem h. o. Erlasse vom 19-ten Mai 1892. Z. 1.139. hinausgegebenen Musterstatutes bewegen im eizelnen Falle vorbehalten.

Der im §. 25. Punkt 6. dieses Musterstatutes aufgenommene Bestimmung dass die Veranlagung der Sparkassaeinlagen und des eigenthümlichen Vermögens der Sparkassen in Darlehen an Länder, Bezirke und Gemeinden nur mit fallweiser einzuholender Bewilligung der politischen Landesstelle zulässig ist, war durch die Norm des Schlussabsatzes des §. 19. des Sparkassenregulatives sowie durch die Erwägung geboten, dass bei diesen Verwendungsarten, insbesondere bei der Gewährung von Sparkassadarlehen an die eigenen Bezirke beziehungsweise Gemeinden nach den gemachten Erfahrungen die Gefahr nahe liegt, dass eine Sparkassa von lokalpolitischen Gesichtspunkten ausgehend, einen über mässig grossen Theil ihres Vermögens in solchen weitsichtigen Forderungen anlegt.

Auch in dieser Beziehung vermag das k. k. Ministerium des Innern daher den Ansinnen des galizischen Landesausschusses auf Abänderung der bezeichneten Bestimmung nicht zu entsprechen.

Anlagend endlich die Bestimmung des §. 10. des Musterstatutes, wonach der Minimalbetrag der Sparkassaeinlagen mit 1 fl. festgesetzt wurde, wird bemerkt dass bereits seit Errichtung der Postsparkassa den neugegründeten Sparkassen die Annahme von Beträgen unter 1 fl. als Einlagen nicht zugestanden wurde.

Diesem bisher allgemein beobachteten Prinzipie wurde in der vorangeführten Bestimmung des Musterstatutes Rechnung getragen und muss es sich das Ministerium des Innern vorbehalten vorkommenden Falles im Einvernehmen mit den beteiligten Ministerien zu entscheiden ob und in wie weit von diesem Prinzipie in Hinkunft wird abgegangen werden können wobei selbstverständlich auf die praktischen Bedürfnisse der Bevölkerung jede thunliche Rücksicht genommen werden wird.

Die Beilagen der eingangsangeführten Berichte folgen im Anschlusse zur weiteren, Veranlassung zurück.

Wien, am 24. Mai 1893.

Für den k. k. Minister des Innern.

An die k. k. Stathalterei in Lemberg.

Alegat 3. do sprawozdania LW. 62.190/94.

Odpis okólnika LW. kr. 28.946/93. do Wydziałów powiatowych.

Odezwą z 16. września 1892. L. 46.580. udzieliło c. k. Namiestniewo Wydziałowi krajowemu do wiadomości nowy statut wzorowy dla powiatowych i miejskich kas oszczędności wydany przez c. k. Ministestwo spraw wewnętrznych reskryptem z dnia 19. maja 1892. L. 1.139

Ponieważ do statutu tego wprowadzono nowe zasadnicze postanowienia sprzeczne z przepisami ustawy gminnej i ustawy o reprezentacji powiatowej, tudzież krępujące samodzielność tych instytucyi, widział się Wydział krajowy zniewolonym wnieść do c. k. Rządu memoriał z żądaniem uchylenia ze statutu takich postanowień.

Memoriał ten dołączamy w odpisie ^{1/} dla bliższej informacji Wydziału powiatowego o motywach naszego żądania. Przedstawienie nasze nie odniosło jednak skutku, jak świadczy otrzymana na nie odpowiedź c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, którą Wydziałowi powiatowemu w załączeniu ^{2/1} udzielamy.

Wydział krajowy nie mogąc w obec tego przyjąć na siebie odpowiedzialności w obec Wys. Sejmu za majątki powiatów zaangażowane w instytucyi, nad którą Wydziałowi krajowemu nie przysłuża nadzór, postanowił nie zezwalać Reprezentacyom powiatowym na udzielanie poręki za tego rodzaju zakłady finansowe tj. urządzone według postanowień nowego wzorowego statutu, i o tem wszystkie Reprezentacye powiatowe uprzedzić.

Tej samej zasady zechce Wydział powiatowy przestrzegać również odnośnie do miejskich kas oszczędności, gdyby takowe na podstawie tego nowego statutu w powiecie powstać miały.

Lwów dnia 30. sierpnia 1893.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem.

We Lwowie dnia 14-go grudnia 1894.

Marszałek krajowy:

Sanguszko w. r.

Sprawozdawca:

Dr. Józef Wereszczyński w. r.

Członek Wydziału krajowego.